1849. N°.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaterdag avond.

VRIJDAG, 8 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 18 in het jaar, de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEIDEN, 7 Junij.

Op gisteren is door den Raad dezer Stad tot Directeur der Stedelijke Gasfabriek alhier benoemd, de Heer P. F. W. de Timmerman.

— Van goederhand kan men mededeelen, dat bij het Departement van Oorlog *in geenen deele het voornemen bestaat, om de milicians van 1847 in werkelijke dienst te stellen.*

— Wij vernemen dat door de officieren, onder-officieren en manschappen van het 8ste regement Infanterie is bijeengebragt eene som van *f* 271, voor het standbeeld van Willem II in de hoofdstad. (*Hbl.*)

— Een correspondentie-artikel van de *N. Rott. Cour.* berigt het volgende: Een ieder wordt gewaarschuwd wel toe te zien bij het ontvangen van gouden vijf-gulden-stukken, die, hoewel de volle wigt hebbende, toch derzelver innerlijke waarde missen, als zijnde inwendig met eene andere specie gevuld. Men kan ze kennen aan den klank, en, bij naauwkeurige beschouwing, op den geribden rand eene snede bemerken, langs welke zij door midden gesneden zijn, en alzoo van binnen van het echte allooi beroofd.

— Den 2den dezer is te Middelburg, in den ouderdom van 84 jaren, overleden de Heer Mr. C. G. Bijleveld, Ridder der Orde van den Nederl. Leeuw, oud-Lid der Eerste Kamer, en Oud-Burgemeester aldaar.

— Het corps hulp-maréchausées, dat uit verschillende ruiterij-regimenten was zaamgesteld, is met het einde der vorige maand ontbonden.

— Staat aanwijzende het aantal Reizigers, benevens de opbrengsten gedurende de maand Mei op den Hollandschen IJzeren Spoorweg.

Vertrek van	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers
Amsterdam	20,646	*f* 25,386.15
Halfweg	339	- 114.65
Haarlem	12,658	- 8,863.45
De Vogelenzang	584	- 435.30
De Hillegommerbeek	53	- 39.60
Veenenburg	562	- 388.45
Piet-Gijzenbrug	577	- 468.45
Warmond	389	- 274.95
Leyden	9,193	- 7,256.25
Voorschoten	534	- 352.40
Nieuw Oost-Einde	239	- 231.95
's Gravenhage	22,510	- 20,358.75
Rijswijk	362	- 212.95
Delft	3,937	- 1,393.15
Schiedam	5,568	- 2,492.95
Rotterdam	13,653	- 17,132.85
Vervoer van Goederen enz.		- 13,144.45½
Totaal	96,798	*f* 102,046.74½
Bedrag der vorige opgaaf	252,545	- 268,094.90½
Totaal-Generaal . . .	349,343	*f* 370,141.65

— Op den Rijnspoorweg zijn in de maand Mei vervoerd 40,706 reizigers en is ontvangen *f* 53,839.

— Het volgende is eene opgaaf (met inbegrip van de reeds door ons vermelde), van de verkiezingen voor de Provinciale Staten van Zuid-Holland:

In de vergadering der Ridderschap zijn benoemd: bij herkiezing de HH. Jhr. H. Baron van Zuylen van Nyevelt van Nieuw Beijerland, Jhr. Mr. W. M. de Bruijn en Jhr. Mr. P. van Hogendorp, en in plaats van Jhr. R. E. Baron Groenlux van Zoelen (benoemd tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal), Jhr. A. Baron Mackay.

In de vergaderingen van de Raden der navolgende steden zijn benoemd:

Rotterdam: herkozen, de Heeren J. H. Huffman, J. de Mees en Mr. A. Vader, en in plaats van den Heer D. Blaaukenheym (benoemd tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal), de Heer C. van Blaaukenheym.

's Gravenhage: herkozen, de Heeren Jhr. Mr. G. H. Hoeft, F. J. van Haanen en Mr. D. J. Bijleveld; in plaats van Jhr. J. Quarles van Ufford (overleden), de Heer Mr. D. C. Fabius, en in plaats van Jhr. Mr. A. C. E. Graaf van Limburg Stirum (overleden), de Heer Mr. A. C. Bake.

Leyden: herkozen, de Heer Mr. A. C. E. Graaf van Limburg Stirum.

Dordrecht: herkozen, de Heer A. den Bandt.

Delft: herkozen, de Heer Daniël van Koetsveld.

Gouda: herkozen, de Heer Mr. A. H. J. Ravenstein Medenblik.

Gorinchem: in plaats van den Heer Mr. A. van Hoey, JJz., die verzocht heeft niet verder in aanmerking te komen, de Heer J. C. Boonzajer.

Schoonhoven: herkozen, de Heer Mr. L. Slingeland.

Brielle: herkozen, de Heer Mr. N. J. C. Lette van Oostvoorne.

Maassluis: herkozen, de Heer Dr. C. J. Vaillant Florisz.

In de kiezersvergaderingen der navolgende districten zijn benoemd:

Noordwijk: herkozen, de Heer Mr. H. C. J. Hoog.

Oegstgeest: in plaats van Jhr. A. L. van Hèteren Gevers, de Heer Mr. J. J. A. van den Aardwegh.

Naaldwijk: in plaats van den Heer Mr. J. P. de Fremery, die verzocht heeft niet verder in aanmerking te komen, de Heer Mr. C. B. Nederburgh.

Pijnacker: herkozen, de Heer W. Yzerman.

Delfshaven: herkozen, Jhr. I. C. Jantzon van Erffrenten van Capelle.

Alphen: herkozen, de Heer Mr. A. Jongkindt Coninck.

Stompwijk: in plaats van den Heer Jhr. Mr. J. W. van Vreedenburch, de Heer Mr. A. A. J. Meylink.

Haastrecht: herkozen, de Heer C. Weggeman Guldemont.

Meerkerk: herkozen, de Heer Mr. P. L. Begram van Jaarsveld.

Ridderkerk: herkozen, de Heer M. Speelman.

Hellevoetsluis: herkozen, de Heer A. van Weel, Dz.

Geervliet: herkozen, de Heer A. Kwak van Zwartewaal.

— De *N. Rott. Cour.* deelt eenen brief mede uit St. George d'Elmina, van 15 April, waarmit wij de volgende bijzonderheden ontleenen:

Den 6den Maart ankerde op onze reede het Fransche oorlogs-stoomfregat de Caiman, Kapt. Dharicot. De Caiman was ter reede gekomen, om de echtgenoot van den Bevelhebber van het Fransche eskader, Graaf Bonet Willaumez aan land te brengen, ten einde wat te bekomen van de zeereis en de warmte aan boord. De Graaf die op een togt tegen de inboorlingen van Groot Bassam was uitgezeild, zou over eenige dagen haar afhalen. De Kapitein van den Caiman werd met zijne echtgenoot en de Gravin, door Z. Exc. onzen Gouverneur van der Eb, zeer minzaam en gul ontvangen, terwijl de eersten 's avonds terugkeerden, bleef de Gravin en het haar verzellende opperhoofd der administratie van het eskader in het fort, waar kamers voor hen waren ingeruimd.

Den volgenden dag kwam de Kapitein van den Caiman met een aantal officieren het fort bezoeken en zette 's avonds koers naar Axim.

Den 25sten Maart kwam de Graaf van zijnen togt terug, en kwam weldra met 18 officieren in het fort. Het gezelschap bleef tot laat in den middag aan wal en werd mede door onzen Gouverneur op de meest voorkomende wijze beigend en ten gulste onthaald, totdat de officieren tegen den avond weder aan boord gingen, terwijl de Graaf met zijn Adjudant op het fort bleef. Eindelijk scheepte zich de Graaf met zijne echtgenoot en gevolg op den 29sten Maart weder in en verliet de reede ten hoogste tevreden over het onthaal dat hun was ten deel gevallen, vooral ingenomen met onzen Gouverneur, en getroffen door de vele beleefdheden die Z. Exc. zoowel aan de Gravin en haren echtgenoot, als aan de overige Fransche bevelhebbers en officieren bewezen had.

De oorzaken tot en de uitslag van de expeditie des Graven Bonet Willaumez tegen de bewoners van Groot Bassam, komen overigens hoofdzakelijk op het volgende neder:

Door de Fransche regering was sedert 1843 op Groot Bassam een blokhuis en eene factory opgerigt. Van tijd tot tijd hadden de Franschen daar echter moeijelijkheden met de inboorlingen; soms werden koopmansgoederen geroofd. De Fransche regering vroeg voldoening, en toen deze niet werd gegeven, besloot men tot de wapenen de toevlugt te nemen. Naauwelijks had de bevolking kennis van den aantogt des vijands bekomen of zij vluchtte boschwaarts; doch de Franschen vervolgden hen en liepen de rivier van Groot Bassam binnen met eene kleine ijzeren stoomboot, welke slechts twee voet diepgang had, waarna zij bij een der grootste negerdorpen eene landing beproefden. Vóór dit dorp dat aan de rivier lag, stonden 1,200 welgewapende negers om de Franschen te keer te gaan. Deze waagden moedig de landing en dit was geene gemakkelijke taak, wanneer men in aanmerking neemt, dat de boorden der rivier zeer steil gelegen waren, en buitendien de doorlogt naar het land zoo eng was, dat slechts een man te gelijk kon passeren; iets,

waarvan de negers onmiddelijk gebruik maakten, om menig Fransch soldaat buiten gevecht te stellen. De Franschen bleven, niettegenstaande het vuur der Negers, den oever beklimmen.

En zoo stonden dan eindelijk ongeveer 360 soldaten met den bevelhebber van het Fransche eskader, graaf Bonet Willaumez aan het hoofd, tegenover de 1,200 negers. Na een woedenden, hardnekkigen strijd van meer dan 3 uren, gedreven de Franschen ten slotte de Negers op de vlugt, welke overwinning ten gevolge had, dat de geheele bevolking zich onderwierp. Het getal dooden aan de zijde der negers wordt op 80 geschat. De Franschen hadden 4 dooden en een 25-tal gekwetsten. De Graaf bleef als door een wonderwerk ongekwetst; eenmaal werden 3, en een andermaal 6 soldaten om hem heen door de kogels der Negers getroffen.

Voor de wetenschap heeft de Graaf ook nog belangrijke ontdekkingen gedaan; de rivier van Groot-Bassam namelijk is zeer goed voor schepen bevaarbaar, terwijl het één neger-dorp na het andere aan hare oevers gelegen is; de lengte der rivier wordt geacht aanzienlijk te zijn. De monding heeft 17 voet diepte, en is dus geschikt voor vrij groote koopvaardijschepen. Een arm dezer rivier loopt westwaarts tot Kaap Lahow, en is op sommige plaatsen 2 tot 3 mijlen breed.

Voorts zijn in de laatste dagen nog 2 Amerikaansche brikken op onze reede ten anker gekomen.

's GRAVENHAGE, 7 Junij.

Heden is de Deensche Gezant de Ridder de Coopmans, bij Z. M. ten gehoore ontvangen, tot het overhandigen van zijne geloofsbrieven.

— Bij de Commissie voor de noodlijdenden door den brand te Grafhorst, te Kampen, is, onder anderen, ontvangen: van Z. M. den Koning, ƒ 500; van HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden ƒ 400.

— Zoo als gemeld is, is van wege Z. M. aangekondigd dat tot opzegging toe, de Princessetuin achter Zr. Ms. paleis in het Noordeinde alhier, Zaturdags van 3 ure 's namiddags tot 9 ure 's avonds voor het publiek zal openstaan, zullende alsdan de muziek van 't een of ander corps zich er doen hooren. De reden dezer tijdsbepaling is deze: Bij Zr. Ms. intogt alhier, was de Gevulde Gracht, waar de meeste Israëliten wonen, door hen sierlijk met groen en sabbath-lampen getooid. Z. M. zond daarop als blijk van welgevallen, aan den Heer A. C. Coon, die vanwege de Oranje-Commissie der Israëliten de versiering bestuurd had, ƒ 400 ter verdeeling aan de betrokkenen. Coon echter verzocht in plaats van dit geschenk de gunst van Zaturdags middags in den Princessetuin te mogen wandelen. Z. M. stemde dit toe en voegde er bij dat er dien middag muzijk zou worden gemaakt. Die tuin was vroeger eene weide, groot 4 morgen en 142 roeden, van het St. Nicolaas-Gasthuis alhier, waarvan het in 1609 voor ƒ 4,800 gekocht werd, voor zijn vrouws moeder, door Prins Frederik Hendrik, die het paleis in 't Noordeinde ook in dien prachtigen staat gebragt heeft, waarvan het nog getuigt. In dien tuin plagten vele lieden van aanzien Zomers namiddags of 's avonds te gaan wandelen.

— In de zitting der Tweede Kamer van gisteren is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, regelende het inkomen der kroon, met daarbij behoorende memorie van toelichting. Het eenig artikel van dit ontwerp strekkende ter voldoening aan art. 27 der Grondwet luidt aldus:

Het inkomen van de Kroon wordt, gedurende Onze Regering, vastgesteld op eene som van *zes honderd duizend gulden* jaarlijks, behalve de inkomsten van de kroondomeinen in art. 27 der Grondwet vermeld.

De memorie van toelichting luidt als volgt:

Aan Koning Willem II kende de Grondwet, onverminderd het inkomen uit de domeinen door Hem tot kroondomeinen aan den Staat teruggegeven, uit 's Lands kas een jaarlijksch inkomen toe van een millioen gulden. Zij bepaalde tevens dat het inkomen der Kroon bij elke nieuwe troonsbeklimming door de wet wordt geregeld.

Aan deze bepaling moet worden gevolg gegeven, nu zich Koning Willem III door het afsterven van Zijnen onvergetelijken Vader tot den Troon der Nederlanden vindt geroepen.

Daartoe strekt het ontwerp van wet, dat nevens deze memorie aan de Staten-Generaal ter overweging wordt aangeboden, en waarin het voorgedragen cijfer is vastgesteld met het oog op de tegenwoordige omstandigheden van het Vaderland in het algemeen en van de schatkist in het bijzonder.

Krachtens die bepaling zal de Koning een jaarlijksch inkomen van omtrent een millioen genieten: bedragende de opbrengst van de kroondomeinen gemiddeld iets meer of iets minder dan vier maal honderd duizend gulden jaarlijks.

Dit ontwerp zal worden gedrukt en rondgedeeld en naar de afdeelingen verzonden.

De Voorzitter geeft kennis, dat door de afdeelingen zijn benoemd, tot Rapporteurs voor de kieswet, de Heeren: de Moraan, Wynnendts, van Heemskerk, Thorbecke en Backer.

Nadat de Commissie voor de verzoekschriften, bij monde van den Heer Godefroi, nopens eenige in hare handen gestelde adressen, verslag had uitgebragt, heeft de Heer Backer het woord gevraagd en herinnerd dat, bij de beantwoording van het verslag omtrent de wet op de reis- en verblijfkosten, de Minister van Financiën had verklaard, dat de bestaande tarieven van de reiskosten *aanzienlijke* verminderingen zullen en behooren te ondergaan; dat dit onderwerp een onderwerp van *dadelijke* behandeling was, en dat Z. Exc. vertrouwde, dat zij binnen korten tijd zouden worden ingevoerd. Sedert dien tijd — merkt Spreker op — gaat het reizen voor rekening van den lande voort, en is er waarschijnlijk niet op verminderd. Sedert dien tijd is de wet op de reis- en verblijfkosten door de Eerste Kamer aangenomen en door den Koning gesanctionneerd; maar de toezegging van de wijziging der tarieven is alsnog onvervuld. Er is iets, zegt Spr. al verder, waarop wij ons behooren toe te leggen, dat is, dat de zaken *met de daad* zijn of worden, hetgeen zij *in naam* zijn. Dit is het geval niet met de thans bestaande reis- en verblijfkosten. Deze zijn vooral in de hoogste klassen *wetten*, vrij aanzienlijke winsten. Dat behoort niet voort te duren. Afschaffing van zulke misbruiken, is een eerste, een gebiedende pligt, waarin de natie het hoogste belang stelt, en zulks te meer, omdat de regeling van deze zaak afhangt van het bestuur, en dat van deszelfs ijver in deze de bedoelingen van het bestuur in andere zaken worden afgemeten. Hij neemt, ingevolge art. 97 van het regl. van orde, de vrijheid, om te mogen vragen aan den Minister, of men de vaststelling van die gewijzigde tarieven eerlang, of men die spoedig mag te gemoet zien. Dit verlof wordt door de vergadering verleend en alzoo, namens haar door den Voorzitter, de bedoelde vraag aan den Minister van Financiën gerigt.

Z. Exc. de Minister van Financiën geeft te kennen, dat het hem aangenaam is, de meest geruststellende verzekering, ten aanzien van de door den vorigen spreker gedane vraag te kunnen geven. Er is nogtans één punt, dat Z. Ex. hierbij moet opmerken, dat de taak niet zoo gering is, als de spreker zich dit heeft voorgesteld. De tarieven van reiskosten maken een soort van wetboek uit bij de Departementen van algemeen bestuur, en zijn eene zaak van veel omvattenden arbeid. Eergisteren avond en nog heden hebben zij reeds een onderwerp van beraadslaging bij den Raad van Ministers uitgemaakt, en misschien zullen de ontwerp-besluiten deswege nog in deze week aan den Raad van State kunnen worden verzonden. Zoodra van dezen het advijs zal zijn ingekomen, zal niets het Ministerie weêrhouden, deze zaak te regelen, om vervolgens ter kennisse van deze vergadering te worden gebragt.

Niemand meer over dit onderwerp het woord verlangende, wordt de vergadering gesloten.

Onder de adressen, waaromtrent in deze zitting verslag was gedaan, zijn: een van C. A. Kop, Apotheker te Rotterdam, en een van M. Mess, Doctor in de Genees-, Heel- en Verloskunde te Leyden, beiden verzoekende de aanneming van het wets-ontwerp, betreffende de Pharmacopaea Neerlandica.

— Heden morgen ten 11 ure zijn de afdeelingen bijeengekomen, tot het voortzetten hunner overwegingen over het ontwerp van wet nopens het kiesregt.

— In de zitting van heden is ingekomen een ontwerp van wet tot regeling van het onderwerp der Kroondomeinen, die in 1848 door wijlen Koning Willem II aan den Staat zijn teruggegeven. Uit de boodschap blijkt, dat daaromtrent alsnog nadere wettelijke voorziening noodzakelijk wordt geoordeeld.

Daarna wordt de zitting opgeheven.

— De President der Fransche Republiek heeft den gepensioneerden Colonel van Wintershoven, bekleed met het Kruis van het Legioen van Eer, voor zijne deelneming aan den Spaanschen oorlog in 1808, als Luitenant in het Keizerlijk leger.

— In de laatste dagen heeft de hoofd-commissie tot het oprigten van een standbeeld voor wijlen Z. M. Koning Willem II, een aanvang gemaakt met het inzamelen der bijdragen alhier. Reeds heeft zij ƒ 3,000 ontvangen. Doch de inning der bijdragen duurt dagelijks voort.

— Naar men vernomt is eene overeenkomst gesloten tusschen de Commissien tot oprigting van een standbeeld voor Rembrandt en de Heeren L. J. Enthoven en Co. alhier, tot het gieten van dit kolossale gedenkteeken met het daarbij behoorend voetstuk in de fabriek der laatstgenoemde Heeren. Er bestaat alle reden te vertrouwen, dat de uitvoering zal beantwoorden aan dit schoone gewrocht van den Ridder, L. Royer, te Amsterdam. Voorts wil men dat in gezegde fabriek uitgebreide inrigtingen worden daargesteld voor de vervaardiging van een veel gebruikt artikel naar eene nieuwe uitvinding, waardoor een belangrijke tak van industrie voor het vaderland zal geboren worden.

— Den 2den dezer hielden de afgevaardigden der onderscheidene werkplaatsen der Vrijmetselaren alhier, hunne gewone jaarlijksche bijeenkomst, onder Voorzitting van den Grootmeester-Nationaal Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden. Als eene bijzonderheid mag men aanmerken, dat op die bijeenkomst tegenwoordig waren een vader en acht zonen allen tot de orde behoorende.

— Het *Zondagsblad* van heden berigt het volgende: De Kunstschilder Bosboom, die bij de Inhuldigingsplegtigheid van Z. M. Willem III, in de Nieuwe Kerk te Amsterdam tegenwoordig was, heeft eene teekening daarvan gemaakt, die reeds in het bezit is van Z. M. den Koning. De Heer Bosboom heeft voor zijne teekening het treffend oogenblik gekozen, waarop de Wapenkoningen roepen: *Leve de Koning!* terwijl daarmede de menigte instemt. De kenkgewelven, de rijk gekleede toeschouwers, de prachtige versieringen der kerk, de Koning op zijnen Troon, in één woord, de teekening geeft alles getrouw weder. De Heer Bosboom heeft dit prachtwerk aan Z. M. den Koning ten geschenke gezonden.

— De bekende graveur Corvillot heeft eene gravure voltooid, naar de thans alhier ten toon gestelde schilderij van den Heer Cl. Jacquand, voorstellende Willem I, Prins van Oranje, zijne hoofdtarbeden te koop aanbiedende.

Deze gravure, op eene groote schaal vervaardigd, is uitgevoerd in de manier van zwarte kunst en met het graveerijzer bijgewerkt. De eerste afdrukken zijn niet vroegtijdig genoeg voltooid geweest voor de tentoonstelling, men hoopt echter weldra de gelegenheid te zullen hebben, dit meesterstuk hier te kunnen bezigtigen. (*Dagbl. van 's Hage.*)

AMSTERDAM, 5 Junij.

H. K. H. Prinses Marianne der Nederlanden heeft heden morgen de fabriek van den heer P. van Vlissingen bezocht, en aldaar de busten van wijlen Willem I en Willem II zien gieten. H. K. H. heeft aan de werklieden der fabriek eene som van *f* 150 geschonken.

Heden avond vertrekt H. K. H. met de stoomboot Willem I naar den Helder. De terugtogt zal waarschijnlijk eerst morgen nacht plaats hebben.

— De Tweede Klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten, deelt de volgende verslagen mede nopens verschillende belangrijke onderwerpen, aan wier behandeling hare zittingen van 12 April en 3 Mei jl. waren toegewijd.

In hare vergadering van den 12den April jl., heeft de Tweede Klasse op nieuw bij het ingetreden instituuts-jaar commissiën uit hare beide afdeelingen benoemd tot het gadeslaan der belangrijke werken, die in de vakken, aan hare zorg toevertrouwd, in het loopende jaar 1849 zijn in het licht verschenen of nog zullen worden uitgegeven.

Voor de Nederlandsche taal-, welsprekendheid en dichtkunst, zijn te dien einde benoemd de leden Tollens Cz. en B. ter Haar, benevens de Heer C. G. Withuys, correspondent der klasse; terwijl diezelfde taak ten opzigte der Vaderlandsche Geschiedenis en Oudheden is opgedragen aan de leden Is. An. Nijhoff, H. J. Koenen en den correspondent G. H. M. Delprat.

De Klasse heeft daarvan aan al hare leden en correspondenten kennis gegeven, met dringende uitnoodiging om zich zooveel mogelijk te beijveren, de bovengenoemde werkzaamheden te bevorderen, door aan de secretarissen dier commissiën, de Heeren C. G. Withuys en G. H. M. Delprat, mededeeling te doen van hetgeen hun mogt voorkomen, met betrekking tot de gemelde vakken, opmerking of belangstelling te verdienen.

In diezelfde zitting deelde de Heer J. C. de Jonge, zijne denkbeelden mede over een voor konten tijd te Londen in het licht verschenen werk van den beroemden Schrijver en Staatsman, Thomas Babington Macauley, den titel dragende van: *The History of Engeland from the accession of James II.* Dit werk, waarvan de twee eerste deelen het licht zien, en dat vermoedelijk uit veertien zal bestaan, werd met zulk eene levendige belangstelling en zulk eene buitengewone goedkeuring door het Engelsche publiek ontvangen, dat er binnen weinige weken twee uitgaven verkocht werden. De Heer de Jonge maakte de Klasse met den aard en de strekking van dat werk bekend, en deed de verdiensten daarvan, bijzonder voor de Britsche geschiedenis, uitkomen. Maar het bezat bovendien eene bijzondere waarde voor ons Nederlanders, omdat daarin onder anderen de groote omwenteling van 1688, met hare oorzaken en gevolgen, zeer omstandig en naauwkeurig beschreven wordt, eene omwenteling, die, zoo zij al niet het werk van Nederland was, nogtans door eene Nederlandsche vloot en met een Nederlandsch leger, aan welks spits de Stadhouder Prins Willem III stond, tot uitvoering gebragt werd.

Om de belangrijkheid van het werk van Macauley, ook voor onze geschiedenis, nader te doen kennen, nam de Heer de Jonge daaruit een klein punt over, waarin hij den schrijver zelven liet spreken. Hij koos daartoe de *karakterschets van Prins Willem III*, zoo als die bij den aanvang van het 7de hoofdstuk voorkomt. Daarin wordt de Koning-Stadhouder als mensch, krijgsheld en staatsman geschetst. Macauley verheelt daarbij geenszins zijne gebreken, maar doet tevens eene regtmatige hulde aan zijne deugden; bij prijst zijne onwankelbare stoutmoedigheid en dapperheid, en meet in het breede uit zijne verdiensten en diensten als staatsman.

Vervolgens beoordeelde de Spreker deze karakterschets, en achtte ze, over het algemeen waarheid te bevatten en niet overdreven.

Ten betooge daarvan deelde hij onderscheidene zeer opmerkenswaardige zinsneden mede, uit de onuitgegeven briefwisseling tusschen Koning Willem en den Raadpensionaris Heinsius.

Ten slotte bragt hij eene warme hulde toe aan dezen Vorst, die de heerschzuchtige ontwerpen van Lodewijk XIV verijdelde, de vrijheid van de Protestantsche godsdienst tegen het Fransche geweld, mannelijk gedurende zijn geheele leven verdedigde, Europa en het Vaderland voor de willekeur en de overmagt van Frankrijk behoedde.

In de zitting der Klasse van 3 Mei, hield de Heer Is. An. Nijhoff eene voordragt over de aanleiding en gevolgen der invoering van het *Geldersche regerings-reglement*, die eerst plaats had in 1675, en in 1750 werd herhaald.

De Klasse heeft deze verhandeling, met goedvinden van den Schrijver, gesteld in handen der leden J. van Lennep en H. Beijerman, om haar te onderzoeken en daaromtrent te dienen van berigt.

EDAM, 5 Junij.

Alhier zal den 20sten dezer worden verkocht, de opstal van het Heeren Logement en de nevengebouwen, ter sloping, onder voorwaarde dat de kooper daarop een nieuw logement zette, waartoe hem de grond in dertigjarige erfpacht zal worden afgestaan, en voorts dat de kooper daarbij een local tot een Stads Teekenschool inrigte, alles volgens daarvan te geven teekeningen.

ASSEN, 1 Junij.

Op de voorjaarsmarkt te Norg waren aangebragt 1,023 paarden voor rijtuigen, 502 losse paarden, waaronder 20 veulens; 538 stuks hoornvee, 441 varkens en 1,014 schapen. De handel in paarden, runderen en schapen was levendig, dezelve werden voor behoorlijk goede prijzen verkocht; de prijzen der varkens waren niet hoog; de paarden golden tot *f* 330, de runderen *f* 40 à *f* 120; de schapen *f* 2.50 à *f* 5.25, en de varkens *f* 1.50 à *f* 28.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 5 Junij.

Bij ministeriële dispositie van gisteren wordt voortaan de doortogt van landverhuizers door België, wanneer zij zich in eene Belgische haven willen inschepen, aan zekere formaliteiten onderworpen. De eerste is, dat ieder hunner bewijzen moet minstens 250 frs. in goede waarde te bezitten, als hij ouder is dan 16 jaren; 200 frs., als hij jonger dan 16 en ouder dan 12 jaren is, en 100 frs. voor hen die beneden de 12 jaren zijn.

— Sedert eenige dagen is te Arlon eene partij stieren, koeijen en vaarsen uit Holland aangevoerd, om aldaar tot de veefokkerij te dienen. Er wordt zeer sterk getwijfeld aan den goeden uitslag van deze proefneming; het is niet te denken dat het Hollandsche vee, dat aan vochtige, groene en weelige weiden en aan eene zachte vochtige lucht gewoon is, zich, zonder de grootste ontaarding, aan de scherpe lucht en de drooge hooge weilanden van Luxemburg zal gewennen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 5 Junij.

De Zitting was gisteren weder geweldig onstuimig ten zake van bedenkingen omtrent sommige verkiezingen. Heden moet de boodschap de Voorzitters gelezen worden. Men zegt dat dit stuk 70 bladzijden druks bevat.

— De zaken van Rome worden van dag tot dag ingewikkelder. Morgen zal de Heer Ledru-Rollin in de Zitting deswegen inlichtingen vragen.

— Te Marseille was een bevel van Parijs ontvangen, om eene nieuwe brigade naar Italië in te schepen, bestaande uit het 53ste en 25ste regiment van linie, eene batterij artillerie en eene compagnie der genie.

— Op de aanstaande tentoonstelling zal eene nieuwe soort van doodkisten voorkomen, waaraan eene klok bevestigd is, die door eene zeer gevoelige veer in werking wordt gebragt; de schijndoode zich nu bewegende, zal aldus de opmerkzaamheid van de wachters der begraafplaats opwekken.

— Lamartine heeft aangekondigd, eerlang weder eene reis naar het Oosten te zullen ondernemen.

ITALIE.

ROME, 26 Mei.

De tegenwoordige Regering heeft de goederen van den Koning van Napels, in haar grondgebied liggende, onder geregtelijke bewaring gesteld.

— De Heer de Lesseps heeft eergisteren uit het hoofdkwartier van het Fransche leger een tweeden brief gerigt aan het Romeinsche driemanschap ter nadere uitlegging der voorwaarde, dat de Kerkelijke Staat zich vrijelijk zijnen regeringsvorm zal kunnen kiezen, en verklaart dat aan de bevolking volkomene vrijheid zal worden gelaten, om alle belangen, welke den Paus betreffen, naar eigen goedvinden te regelen.

Het driemanschap heeft onverwijld breedvoerig geantwoord, en ten slotte alle voorstellen afgeslagen. Het driemanschap beweert dat de tusschenkomst van Frankrijk de nadeeligste van allen is geweest, dat de Romeinen daardoor hunne strijdkrachten uit de provinciën hebben moeten terugtrekken, waardoor deze eene gemakkelijke prooi voor de Oostenrijkers zijn geworden; terwijl zij deze laatsten ook daardoor hebben in de hand gewerkt, dat zij op eene bezending van 10,000 geweren hebben beslag gelegd, waardoor zij thans van genoegzame wapenen zijn verstoken, en verklaart dat voor Frankrijk drie wegen openstaan: zich te verklaren *voor* de Romeinen, *tegen* hen partij te kiezen, zich *onzijdig* te houden. Men verlangt dat laatste, omdat van het eerste een Europesche oorlog het gevolg zou zijn, en het evenmin het tweede kan kiezen, als tegen de vrijheid gerigt.

— Ancona, hetwelk van de landzijde door het corps van den Oostenrijkschen Generaal von Wimpfen ingesloten, en van den zeekant door het Oostenrijksche smaldeel onder den Admiraal Dahlerup geblokkeerd was, is den 24, 25 en 26sten Mei gebombardeerd; de bevolking scheen geheel ontmoedigd, en men zag weldra de overgave van de stad te gemoet.

— Den 31sten Mei hebben de Oostenrijksche Generaal en de Pauselijke Commissaris bekend gemaakt, dat de Pauselijke Regering in de legatiën van Bologna, Ferrara, Forli en Ravenna hersteld is.

— Te Terracina is de voorhoede der Spaansche uitrusting, uit 3,000 man bestaande, aan wal gezet.

BADEN.

KARLSRUHE, 31 Mei.

Het Comité van de landsverdediging heeft te kennen gegeven, dat zij wegens den dreigenden toestand waarin het land zich bevond, zich ontbindt, en in hare plaats eene voorloopige regering van 5 personen aanstelt. — Tegen deze aanstelling heeft de Grootheitog bij proclamatie in het Regeringsblad geprotesteerd, en hare handelingen voor nietig verklaard. Door Z. H. is algemeene amnestie aan de soldaten beloofd, die de partij der opstandelingen verlaten. Deze toezegging doet reeds hare uitwerking gevoelen.

— Uit Berlijn schrijft men, dat de Grootheitog van Baden van staatsregeling door Pruissen opgemaakt, had aangenomen, alsook het aanbod van Pruissen om hem hulp te verleenen. Ook zenden Brunswijk, Anhalt-Bernburg en Mecklenburg zich voor die staatsregeling verklaard.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 2 Junij.

Z. M. heeft den Baron von Welden, Opperbevelhebber van het leger in Hongarye, zoo als het heet, wegens zijne zwakke gezondheid, ontslagen, en in zijne plaats benoemd den Baron Haynau. Von Welden is wederom aangesteld tot Gouverneur van Weenen.

— De Keizer heeft den Ministerraad Baron Geringen, benoemd tot hoofd van het burgerlijk beheer in Hongarye.

— Den 25sten Mei heeft de Veldheer Jellachich eenig voordeel behaald op de vijandelijke belegeringswerken der Hongaarsche vesting Peterwardijn. Terwijl dit in 't zuiden plaats had, heeft ons leger bij Presburg zich ook oostwaarts uitgebreid. De cholera woedde hevig onder de soldaten.

— Men meldt uit Hongarye, dat sedert den aantogt van de Russen, de geestelijkheid, op last van den Voorzitter Kossuth, een kruistogt tegen hen predikt. De strijdkrachten der Hongaren worden opgegeven te zijn 400,000 man; schoon men deze opgaaf als zeer overdreven beschouwen kan, moet hun leger echter zeer groot zijn.

— De *Wiener Zeitung* geeft de inkomsten van het Rijk in de maand Februarij op 8,546,540 fl., en de uitgaven 15,218,497 fl., zoodat er een tekort is van 6,733,217 fl. Behalve de inkomsten leverden echter bijzondere bronnen 10,027,322 fl. op, zoodat nog 3,294,105 fl. ter beschikking bleven. Van 1 Nov. 1841 tot ult. Februarij 1849, bedroegen de inkomsten 29,945,111 fl., en de uitgaven 59,983,315 fl., alzoo een tekort van 30,038,204 fl. Bijzondere bronnen leverden daarentegen over dat tijdperk de som op van 35,701,208 fl.

FRANKFORT.

4 Junij.

Dezer dagen hebben eenige leden van het Duitsch Parlement, in naam van de Groot-Duitsche partij, eene verklaring aan het Rijksministerie gezonden, waarbij zij het besluit van de Vergadering, om zich naar Stuttgardt te verplaatsen, onwettig noemen, en te kennen geven, dat zij alleen, die te Frankfort blijven, beschouwd moeten worden genoemd Parlement uit te maken.

— De Voorzitter van het Rijksministerie, de Heer Gravel heeft zijn ontslag gevraagd en bekomen. Vorst von Wintgenstein zal nu als Voorzitter optreden.

— De Landgraaf van Hessen-Homburg heeft geweigerd de Rijksconstitutie te erkennen; hij heeft tevens zijnen Landdag verdaagd.

RUSLAND.

Men meldt uit Petersburg, dat de Minister van Financiën stappen gedaan had bij het huis Rothschild, om eene leening te sluiten van 50 millioen zilveren roebels.

ZWEDEN.

Te Carlscrone was in het laatst van Mei het bevel ontvangen om, behalve de schepen die reeds uitgerust waren, nog verscheiden groote oorlogschepen te wapenen. Men meende dat dit in verband stond met het uitloopen der Russische vloot.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: C. F. WEENIG
M. A. GRONLOH.

Leyden, 6 Junij 1849.

Heden, bijzonder voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, J. M. OLIPHANT, geliefde Echtgenoot van

Leyden, 5 Junij 1849. C. C. GOBET.

Eenige Kennisgeving.

De Deelhebbers in het Fonds der Maatschappij tot Uitoefening van Kust- of Steur-Haring Visscherij te Leyden, worden opgeroepen tot het houden der *Jaarlijksche Algemeene Vergadering*, op **Woensdag** den 13den Junij 1849, (en niet zoo als eerst gemeld was Dingsdag den 12den) des middags te 12 ure, in het Logement *le Lion d'Or* te *Leyden*, in welke Vergadering tevens de Uitslag der in het vorige Jaar ingestelde Arbitrage zal worden bekend gemaakt.

De Rekening over het **Boekjaar 1848**, ligt middels ter visie voor Deelhebbers van heden af tot den 1 Junij 1849, te *Katwijk* bij den Directeur en vervolgens ten Kantore van de Cassiers LEZWIJN en EIGEMAN te *Leyden*.

Al degenen die iets te vorderen hebben aan, of verschuldigd zijn aan den Boedel en de Nalatenschap van wijlen den Heer HENDRIK JAN DANIEL VAN INGEN, in leven *Mr. Timmerman*, gewoond hebbende te *Lisse*, en aldaar op den 5den Mei jl. overleden, gelieven daarvan **opgaaf** of **betaling** te doen, voor of uiterlijk op den 25sten Junij 1849, ten huize van den Ondergeteekende.

W. LA BREE.

Leyden, 8 Junij 1849. *Executeur.*

Tegen primo Julij aanstaande verlangen wij te *Leyden*, bij een eenig HEER, eene DIENSTBODE, als Huishoudster en tot gezellig verblijf, van de Hervormde Godsdienst, tusschen de 40 en 50 jaren oud. Men adresseere zich met frank brieven onder Letter F, bij den Boekhandelaar J. H. ZIJMAN te *Leyden*.

VERKOOPING ***in de Stads-Bank van Leening te Leyden***, op Dingsdag den 12den Junij 1849, des voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Februarij 1848.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

Door de Stads-Drukkers en Boekhandelaars D. DU MOTIER EN ZOON te *Leyden*, zijn uitgegeven en verder alom verkrijgbaar gesteld:

STUKKEN, HET HUISZITTENHUIS BETREFFENDE,

uitgegeven op last van den Raad der Stad *Leyden*, door de daartoe benoemde Raads-Commissie, groot 8°. *Prijs f 2.*

Ongesteldheid der ingewanden kan door de Pillen van Holloway genezen worden.

Diegenen welke lijden aan hoofdpijn of eene andere aandoening der ingewanden, behoorden de *Pillen van Holloway* te gebruiken als het zekerste en veiligste middel om de aanwijdende oorzaken tot die ziekelijke ongesteldheid weg te nemen, en zoo de maag tot haren gezonden toestand terug te brengen. Dikwerf worden deze ongesteldheden voortgebragt door de gal, en kunnen verhinderd worden door in tijds eenige doses van deze onwaardeerbare *Pillen* te gebruiken, welke erkend zijn als het beste geneesmiddel bij ongesteldheid der ingewanden van de lever, gal of maag.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij d. STRAATMAN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 6 JUNIJ.

			laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à	2½	pCt.	48⅞	49⅛	48⅛
Dito Certificaten	3	"	57⅝		
Dito dito	4	"	75⅝	75⅝	75⅝
O. I. Leening	4	"			
Amortisatie Syndicat	3	"			
Handelmaatschappij	4	"			
Haarlemmermeer	4½	"			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	"			
Oblig. Holl. Spoorweg Maats.	4	"			
BELGIE, Certificaten	4	"			
Dito dito	2½	"			
Dito bij ROTHSCHILD	2½	"	41⅜		
SPANJE, Leen. bij ARDOIN & 85 C.	5	"	11⅓	11⅓	
Dito dito Onbep. Stukken	5	"			
Dito Binnenl. à 6 m.	3	"	23⅛	23⅛	23⅛
Coupons Ardoins			8⅛		
PORTUGAL, te Londen	5	"	26⅛	26⅜	26⅛
Dito dito	4	"	27⅜		
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	"	100	100	
Dito dito 1828 en 1829	5	"	100		
Certificaten bij dito 1831 en 1833	5	"	88		
Dito bij HOPE	4	"	80		
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	"	80		
Certificaten te Hamburg	5	"			
Inschrijving in Assign.	6	"			
Certificaten van dito	6	"			
POLEN, Certificaten	4	"			
Dito Aandeelen met Loten. fl. 300	*f*				
Dito dito	500	"			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	"				
OOSTENRIJK, Oblig. Ween. Bank. à	5	pCt.			
Idem	4	"			
Oblig. Metalliek	5	"	68⅜	69	
Idem	2½	"	36⅜	36⅜	
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500				
Idem 1 April 1839	" 250				
NAPELS, Certif. bij LAM. & BOUW. à	5	pCt.			
BRAZILIE,	5	"	82		
MEXICO,	5	"	26	26⅛	
AMERIKA,	5	"			
Dito Bankactiën					
GRIEKENLAND	5	"			
VENEZUELA,	2½	"			

Koers van het Geld: Prolongatie 2½ pCt. Beleening 2½ pCt. Wissel-Disconto 2½ pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. IA LAU.